

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00, Brno

Brno 29.4.2011
čj. **SRS 033017/2011**

Zpráva č. 5 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 25.4.– 1.5.2011

1. Počasí

Průměrné teploty ze začátku sledovaného období se pohybovaly v rozmezí od 10 °C do 12 °C. Vyskytovaly se srážky ve formě místních přeháněk s různou intenzitou od 5 do 15 mm. Od poloviny týdne docházelo k oteplování na teplotu kolem 20 °C.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Na polích byly tento týden většinou práce pozastaveny z důvodu dešťových srážek.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 31-33 BBCH)

Laboratorně ověřený pozitivní výskyt **virové žluté zakrslosti ječmene (*Barley yellow harf virus*)** byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Hluk, Spytihněv, 27.4.).

První výskyt **světle hnědé skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*)** byl zjištěn v okrese Břeclav (Horní Bojanovice, 28.4.). Lokálně střední výskyt této choroby byl zaznamenán v okrese Břeclav (Lednice, 29.4.).

První výskyt **tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** byl zaznamenán na listech v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 27.4.).

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51(metání). Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První výskyt **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 27.4.).

První výskyt min s housenkami **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** na listech byl zaznamenán v okresech Znojmo (Tasovice, 28.4.), Břeclav (Horní Bojanovice, 28.4.).

První výskyt imag **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** byl sledován v okresech Uherské Hradiště (Veletiny, 28.4.), Zlín (Halenkovice, 27.4.).

Kohoutci (*Oulema spp.*) - první výskyt vajíček zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Nedakonice, 27.4.), Zlín (Halenkovice, 27.4.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vyhlýchých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vyhlýchých larev.

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a

larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylíhlých více jak 50 % larev.

JEČMEN JARNÍ (RF 23-25 BBCH)

První výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** na listech byl objeven v okresech Znojmo (Tasovice, 28.4.), Břeclav (Horní Bojanovice, 28.4.).

Ohniskový střední výskyt **padlí ječmene (*Erysiphe graminis* f. *sp. hordei*)** byl sledován na listech v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 27.4.).

První výskyt imag **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 27.4.).

První výskyt vajíček i larev **kohoutků (*Oulema* spp.)** na listech byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Polešovice, 27.4.) a Břeclav (Horní Bojanovice, 28.4.).

Pozorování: viz. pšenice ozimá

Ošetření se provádí při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. zjištění 0,6 vajíček nebo larev na jednu odnož.

JEČMEN OZIMÝ (RF 29-33 BBCH)

Laboratorně ověřený pozitivní výskyt **virové zakrslosti pšenice (*Wheat harf virus*)** byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Havříce, 27.4.).

První výskyt imag **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** byl pozorován na listech v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 27.4.).

Pozorování: viz. pšenice ozimá

Ošetření se provádí při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. zjištění 0,6 vajíček nebo larev na jednu odnož.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 63-65 BBCH)

Na spodních listech byl zjištěn první výskyt **plísně zelné (*Peronospora parasitica*)** v okrese Břeclav (Boleradice, 28.4.).

První výskyt imag **bejlomorky kapustové (*Dasyneura brassicae*)** na květenství řepky byl objeven v okresech Znojmo (Vrbovec, 28.4.), Uherské Hradiště (Polešovice, 27.4.; Drslavice 28.4.). Lokálně střední výskyt imag byl zjištěn v okrese Břeclav (Boleradice, 28.4.) a lokálně až silný výskyt v okrese Znojmo (Dobšice, 29.4.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Kritické číslo je 1 samička na 4 rostliny.

Lokálně silné výskyty imag **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus obstructus*)** na květenství byly zaznamenány v okrese Znojmo (Dobšice).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Chemická ochrana proti šešulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti: do BBCH 60 - práh škodlivosti 1 brouk/1 rostlina

od BBCH 60 - práh škodlivosti při nízkém výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk/2 rostliny při silném výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk/2 rostliny

MÁK SETÝ (RF 22-26 BBCH)

První výskyt **plísně máku (*Peronospora arborescens*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 28.4.)

K infekci dochází od května do sklizně. Nižší teploty, ovlhčení, vysoká vzdušná vlhkost a hustý porost vytvářejí podmínky pro napadení.

Preventivní ochrana spočívá v dodržování zásad správné agrotechniky, střídání plodin, zdravé osivo, řídní porosty. Přímá ochrana-preventivní aplikace fungicidu od fáze 6-ti a více pravých listů.

Lokálně střední výskyt **krytonosce kořenového (*Stenocarus fuliginosus*)** byl zaznamenán v okrese Břeclav (Diváky, 27.4.).

Pozorování dospělců probíhá od fáze 10-22 BBCH, pozorování larev v období stonkování 40-49 BBCH.

Porosty se ošetří do fáze 4-5 listů v případě výskytu 3-4 brouků na 1m řádku. Proti larvám na kořenech jsou chemické přípravky neúčinné.

OKOPANINY

CUKROVKA (RF 12-13 BBCH)

První výskyt vajíček **květilky řepné (*Pegomya hyoscyamin*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Chylice, 28.4.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 65-67 BBCH)

Ohniskově střední výskyt infekce **padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*)** byl zjištěn na listech i květních růžicích na okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 27.4.).

Včasné a opakované mechanické odstraňování primárně napadených částí stromů („pomoučené“ listové a květní růžice) omezí sekundární šíření padlí. Chemická ochrana vyžaduje pravidelná fungicidní ošetření v intervalu 7-10 dnů od fenofáze BBCH 56-57 (stadium růžového poupěte) až do poloviny července.

Na lokalitě v k.ú. Nosislav, kde je umístěn lapač askospor **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** bylo zjištěno uvolnění askospor ode dne 24.4., po dešťových srážkách. V lokalitě Starý Lískovec – Brno bylo zjištěno uvolnění spor v termínu 24.4.-26.4., a to ve střední intenzitě.

Ochranu je možné provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů – před květem se ošetřuje preventivně (méně intenzivní růst, nižší teploty), po odkvětu kurativně.

Při preventivní ochraně se ošetřuje průběžně po celé období primárních infekcí, tj. od vyrašení do června v intervalu (5)7–10 (výjimečně 14 i více) dní, dle průběhu počasí (využití krátkodobé předpovědi počasí). Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí, od fenofáze růžového poupěte do doby přibližně 1–2 týdny po odkvětu. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu (reziduální účinnost účinné látky); mechanismus účinku: kontaktní přípravek – možná smyvateľnost při intenzivních dešťových srážkách (nechrání nově vyvinuté listy), systémový a lokálně systémový přípravek – snížená účinnost až neúčinnost za nízkých teplot. Při kurativní (postinfekční) ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, lépe však kombinované fungicidy nebo případně tank-mix kombinace (systémově a kontaktně působící účinná látka), při jejich aplikaci je třeba důsledně dodržovat doby kurativní účinnosti. Další ošetření se signalizuje po infekci, která vznikla šestý nebo další dny po předchozím ošetření.

Ohniskově střední výskyt larev **svilušky ovocné (*Panonychus ulmi*)** na listech byl zjištěn na okresech Uherské Hradiště (Nedakonice, 27.4.) a Břeclav (Němčičky, 28.4.).

Chemické ošetření v době po odkvětu je nutné, jestliže se zjistí v průměru 4-6 pohyblivých jedinců svilušky ovocné, nebo jiných druhů svilušek na jeden list.

První výskyt vajíček **pilatky jablečné (*Hoplocampa testudinea*)** byl zaznamenán v okrese Břeclav (Velké Bílovice, 27.4.).

Potřeba ochrany se určuje na základě zjištění síly kladení škůdce v době opadávání korunních plátků. Náhodně se odebere 100 květů a binokulárním mikroskopem se pozoruje výskyt vajíček v místě hnědého vpichu na kališním plátku.

Práh škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 květů. Optimální doba chemické ochrany je ošetření líhnoucích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček, a to v době, kdy se alespoň u 50% vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodku.

První výskyt obaleče slivoňového (*Grapholita lobarzewskii*) ve feromonovém lapači byl zjištěn na okrese Znojmo (Citonice, 25.4.).

HRUŠEŇ (RF 56- 65 BBCH)

Ohniskový střední výskyt poškození listů a plodů hálčivcem hrušňovým (*Epitrimerus pyri*) byl zaznamenán na okrese Uherské Hradiště (Uherské Hradiště, 26.4.).

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 67-71 BBCH)

První výskyt kadeřavosti broskvoně (*Taphrina deformans*) na listech byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Zlechov, 27.4.).

První výskyt obaleče východního (*Grapholita molesta*) ve feromonovém lapači byl zjištěn na okrese Znojmo (Těšetice, 25.4.).

MERUŇKA (RF 67-72)

Výskyty moniliové spály (*Monilinia laxa*) na květech a větvičkách byly objeveny ve všech okresech působnosti OBO Brno. Intenzita výskytu je závislá na systému ošetření. Neošetřené výsadby vykazují silný výskyt infekce.

Hnědnutí listů meruněk (*Gnomonia erythrostoma*) první výlet askospor a počátek primárních infekcí byl zaznamenán v období 24.4.-26.4. v okrese Brno–venkov (Starý Lískovec).

SLIVŮŇ (RF 67-71 BBCH)

První výskyt hálek způsobených vlnovníkem trnkovým (*Eriophyes similis*) na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Zlámanec, 23.4.).

První výskyt larev bejlomorky švestkové (*Asynapta lugubris*) na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 27.4.).

První výskyt imag obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) ve feromonovém lapači byl zjištěn v okrese Znojmo (Citonice, Hrádek, 21.4.), Uherské Hradiště (Buchlovice, 25.4.), střední intenzita náletu byla zaznamenána na okrese Znojmo (Citonice, Hrádek, 29.4.).

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, při zjištění nejméně dvou vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

První výskyt vajíček pilatky žluté (*Hoplocampa flava*) a pilatky švestkové (*Hoplocampa minuta*) byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek, 26.4.), první výskyt larev byl determinován v okrese Břeclav (Němčičky, 2.5.).

Ošetření proti dospělcům se zahájí bezprostředně po zjištění prvního výskytu imag na lepových deskách. Další možností je ošetření líhnoucích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček. Optimální doba pro začátek aplikace nastává v době, kdy se alespoň u 50% vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodku. Tomuto stadiu přibližně odpovídá i teplotní suma SET (h)=1900°C měřená od začátku kalendářního roku.

Skořápkaté ovoce

OŘEŠÁK KRÁLOVSKÝ

První výskyt příznaků poškození vlnovníkem ořešákovým (*Aceria erineus*) byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 27.4., Ostrožská Nová Ves, 28.4.).

RÉVA VINNÁ (RF 11-53)

První výskyt plstnatosti révy vinné způsobené **vlnovníkovcem révovým (Colomerus vitis)** na listech byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek, 26.4.).

První výskyt poškození sáním **hálčivce révového (Calepitrimerus vitis)** byl zjištěn na okrese Břeclav (Němčičky, Velké Pavlovice, 28.4.).

Chemické ošetření se doporučuje zejména při pravidelných výskytech, nebo když dojde k přemnožení roztočů. Základem ochrany je jarní ošetření v období na počátku rašení. V dalších růstových fázích je třeba aplikovat registrovaný přípravek, pokud se zjistí metodou vytřepávání listů z lihu v jarním období více jak 70-110 jedinců a v letním a podzimním období více než 220-330 jedinců v průměru na jeden list.

První výskyt dospělců **obaleče mramorovaného (Lobesia botrana)** a **obalečika jednopásého (Eupoecilia ambiguella)** ve feromonovém lapači byl zjištěn na okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 26.4.).

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti 2. generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

První výskyt housenek **různonožce trnkového (Peribatodes rhomboidarius)** na letorostech byl objeven v okrese Břeclav (Němčičky, 27.4.).

OKRASNÉ DŘEVINY

JÍROVEC MAĎAL

První výskyt vajíček **klíněnky jírovcové (Cameraria ohridella)** byl zjištěn na okrese Břeclav (Mikulov 28.4.).

Preventivní ochrana spočívá v odstranění a likvidaci opadáných listů v pozdním podzimu. Chemický zásah insekticidy je nejúčelnější v době rojení motýlů 1. generace.

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Eliška Kopřivová